

มองสถิติ และตัวชี้วัดทางการศึกษา

วิเคราะห์สถิติ ตัวชี้วัดและการจัดอันดับทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการแข่งขัน

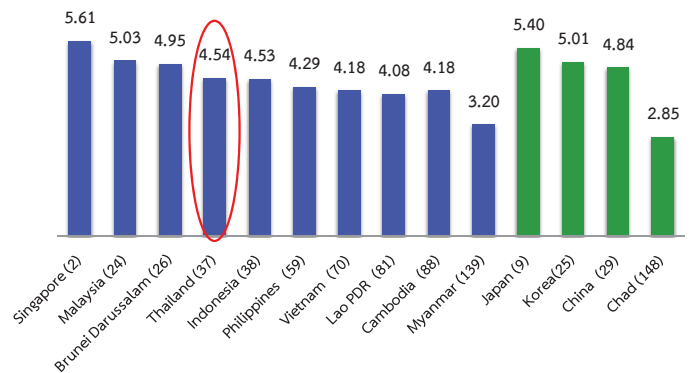
ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2556

สารบัญ

หน้า

	คุณภาพการจัดการศึกษาและโอกาสการเข้าเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2
	คุณภาพของระบบการศึกษาและโอกาสการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา	2
	คุณภาพของโรงเรียนที่สอนการบริหารจัดการ	3
	คุณภาพการสอนคณิต-วิทย์	3
	การเข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน	3
	การให้บริการด้านวิจัยและการฝึกอบรมเฉพาะทางที่มีในท้องถิ่น	3
	“เสี้ยวหนึ่งขององค์ความรู้ที่สภาการศึกษาสรรสร้าง”	4

ความสามารถในการแข่งขัน ประเทศไทย คีขึ้น 1 อันดับ จากอันดับที่ 38 เป็น 37 และมีอันดับที่เหนือกว่าประเทศอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม

ที่มา : World Economic Forum 2013.

ด้านการศึกษ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัว คือ คุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (Quality of Primary Education) อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ (Primary Education enrollment rate) อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education Enrollment Rate) อัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา (Tertiary Education Enrollment Rate) คุณภาพของระบบการศึกษา (Quality of the Educational System) คุณภาพการสอนคณิต-วิทย์ (Quality of Math and Science Education) คุณภาพของโรงเรียนที่สอนการบริหารจัดการ (Quality of Management Schools) การเข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน (Internet Access in Schools) การให้บริการด้านวิจัยและฝึกอบรมเฉพาะทางที่มีในท้องถิ่น (Local Availability of Specialized Research and Training Services) และขอบเขตการฝึกอบรมพนักงาน (Extent of Staff Training)

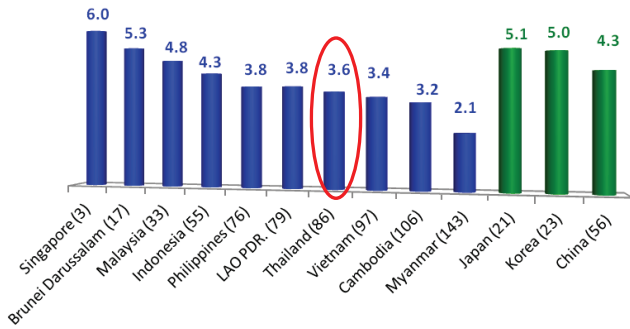
World Economic Forum จัดอันดับการศึกษาไทยในเวทีโลก

การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันปี 2013 - 2014 จากรายงานของ The Global Competitiveness Report 2013 - 2014 : World Economic Forum (WEF) เป็นการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบด้วยตัวชี้วัดในแต่ละด้านหรือเรียกว่า เสาหลัก (Pillar) มีทั้งหมด 12 เสาหลัก ซึ่งการศึกษาเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในเสาหลักสุขภาพและการประถมศึกษา (Pillar 4 : Health and Primary Education) และเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม (Pillar 5 : Higher Education and Training) นอกจากนี้มีเสาหลักอื่น เช่น เสาหลักโครงสร้างพื้นฐาน (Pillar 2 : Infrastructure) เสาหลักประสิทธิภาพตลาดสินค้า (Pillar 6 : Goods Market Efficiency) เสาหลักประสิทธิภาพตลาดแรงงาน (Pillar 7 : Labor Market Efficiency) เป็นต้น การจัดอันดับ WEF 2013 ครั้งนี้มีประเทศที่เข้าร่วม 148 ประเทศ ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอยู่อันดับที่ 37 ต่ำกว่าประเทศในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลี มาเลเซีย บรูไน และจีน แต่จากการจัดอันดับในภาพรวมนี้ ประเทศไทยดีขึ้น 1 อันดับ จากอันดับที่ 38 เป็น 37 หรือ ถ้าจะกล่าวถึงกลุ่มประเทศอาเซียน บวก 6 ประเทศไทยก็เป็นอันดับที่ 9 จาก 16 ประเทศ ดีกว่ากลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกันคือ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ลาว กัมพูชา และพม่า มีเพียง 3 ประเทศ ที่อันดับสูงกว่าประเทศไทย คือ สิงคโปร์ มาเลเซีย และบรูไน เท่านั้น

คุณภาพการจัดการศึกษาและโอกาสการเข้าเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการจัดอันดับ มุ่งด้านคุณภาพและโอกาสการเข้าเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (Quality of Primary Education) แม้คะแนนคุณภาพจะดีขึ้น แต่อันดับลดลง 4 อันดับ จากอันดับที่ 82 ลงมาเป็นอันดับที่ 86

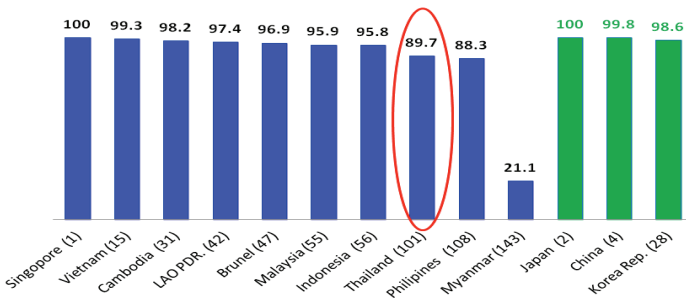
คุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 86 แต่เป็นอันดับที่ 7 ของ ASEAN

ที่มา : World Economic Forum 2013.

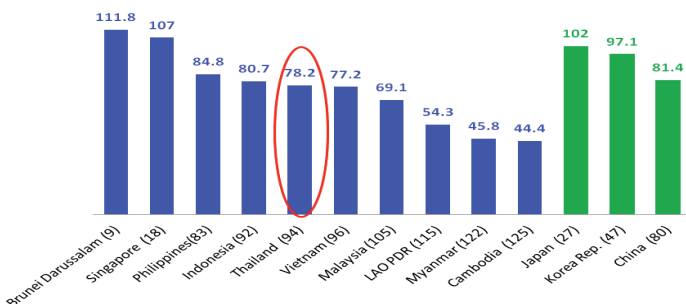
เช่นเดียวกับ โอกาสการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ของประชากรวัยเรียนอายุ 6-11 ปี ที่เท่าเดิมกับปีก่อนร้อยละ 89.7 ในขณะที่ประชากรอายุ 12-17 ปี มีโอกาสเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาลดลงร้อยละ 1

อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 101 แต่เป็นอันดับที่ 8 ของ ASEAN

ที่มา : World Economic Forum 2013.

อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 94 แต่เป็นอันดับที่ 5 ของ ASEAN

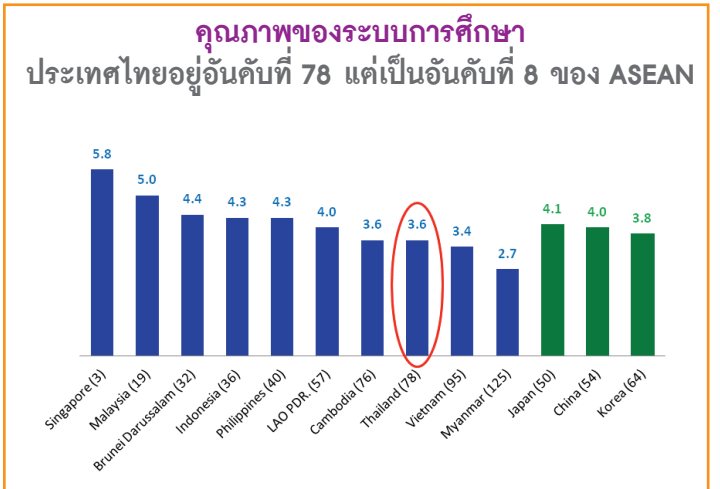

ที่มา : World Economic Forum 2013.

ในตัวชี้วัดโอกาสการเข้าเรียนนี้ คงจะต้องหาวิธีในการให้เด็กทุกคนที่อายุอยู่ในวัยเรียนระหว่าง 6 - 11 ปี ได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาได้ทุกคน และเด็กที่จบประถมศึกษาแล้ว อายุระหว่าง 12 - 17 ปี ได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษามากขึ้น เด็กที่จบมัธยมศึกษาแล้ว ก็ต้องส่งเสริมเปิดโอกาสให้ได้เรียนถึงระดับปริญญาให้มากขึ้น ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้วก็สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม เพียงแต่ตัวชี้วัดเหล่านี้ไม่ค่อยมีการกล่าวถึง และยังให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนน้อยไป

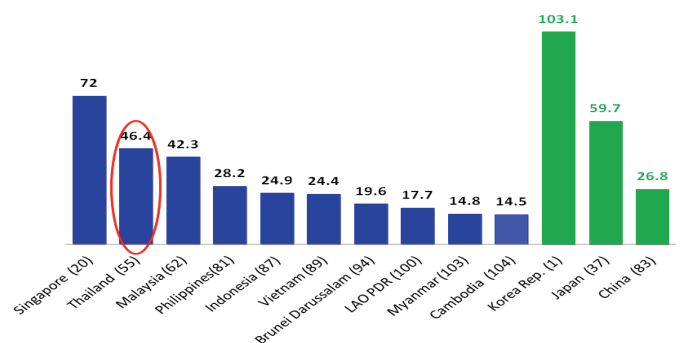
คุณภาพของระบบการศึกษาและโอกาสการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา

การสำรวจคุณภาพของระบบการศึกษา (Quality of the Educational System) พบว่า มีคะแนนคุณภาพดีขึ้น จากร้อยละ 3.5 เป็น ร้อยละ 3.6 แต่อันดับยังเท่าเดิม (78) ใกล้เคียงกับประเทศกัมพูชา (76) และมีอันดับเหนือเวียดนาม (95)

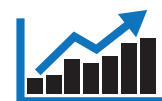
ที่มา : World Economic Forum 2013.

อัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา ประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 55 เป็นอันดับที่ 2 ของ ASEAN

ที่มา : World Economic Forum 2013.

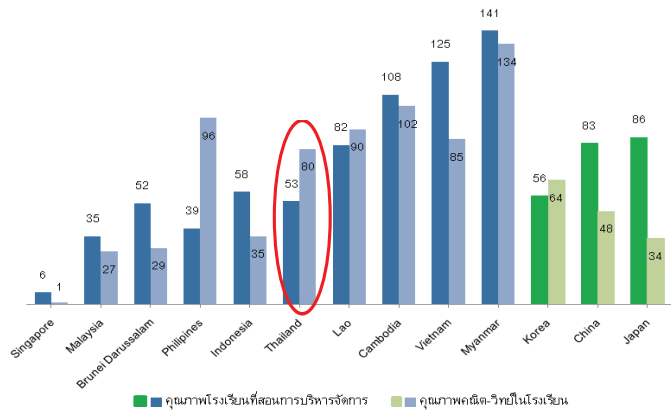
ในขณะที่โอกาสการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา พบว่า มีอัตราการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาที่ลดลงร้อยละ 1 กล่าวคือ จากเดิมร้อยละ 47.7 ลดลงเป็นร้อยละ 46.4 อยู่ในอันดับที่ 55 ในปี 2013

คุณภาพของโรงเรียนที่สอนการบริหารจัดการ (Quality of Management Schools) พบว่า มีคุณภาพดีขึ้นมากที่สุดในลักษณะก้าวกระโดด ถึง 9 อันดับ จากเดิมที่เคยอยู่ในอันดับที่ 62 ขึ้นมาเป็นอันดับที่ 53 ใกล้เคียงกับประเทศบรูไน ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 52 ในขณะที่เดียวกันในเรื่อง **คุณภาพการสอนคณิต-วิทยาศาสตร์ (Quality of Math and Science Education)** ไทย มีอันดับลดลงจาก 61 เป็นอันดับที่ 80 แต่เหนือกว่าเวียดนามเล็กน้อย

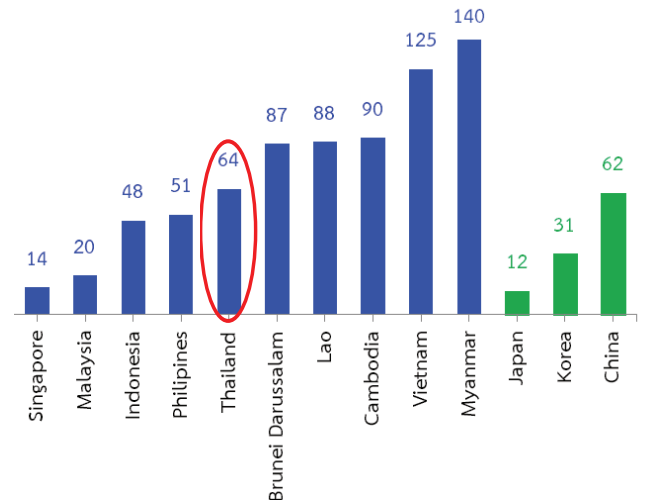
การให้บริการด้านวิจัยและการฝึกอบรมเฉพาะทางที่มีในท้องถิ่น (Local Availability of Specialized Research and Training Services) เป็นตัวชี้วัดที่บ่งถึงปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยยกระดับประสิทธิภาพให้ภาคเศรษฐกิจของประเทศได้ พบว่า ไทย มีอันดับดีขึ้นจากเดิมอันดับที่ 66 เป็นอันดับที่ 64

คุณภาพของโรงเรียนที่สอนการบริหารจัดการ
ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 53 ในขณะที่**คุณภาพการสอนคณิต - วิทยาศาสตร์** ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 80 และเป็นอันดับที่ 5 ของ ASEAN ทั้งสองด้าน

ที่มา : World Economic Forum 2013.

การให้บริการด้านวิจัยและการฝึกอบรมเฉพาะทางที่มีในท้องถิ่น (Local Availability of Specialized Research and Training Services)
ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 64 แต่เป็นอันดับที่ 5 ของ ASEAN

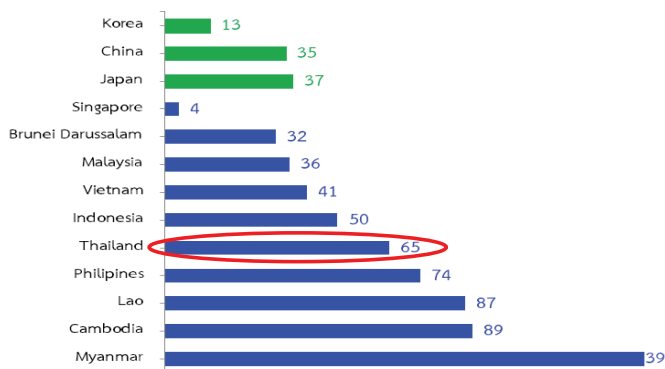
ที่มา : World Economic Forum 2013.

การเข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน (Internet Access in Schools) สิงคโปร์ อยู่อันดับที่ 4 จาก 148 ประเทศ และเป็นอันดับหนึ่งในอาเซียน ไทย อันดับลดลงจาก อันดับที่ 63 เป็น อันดับที่ 65

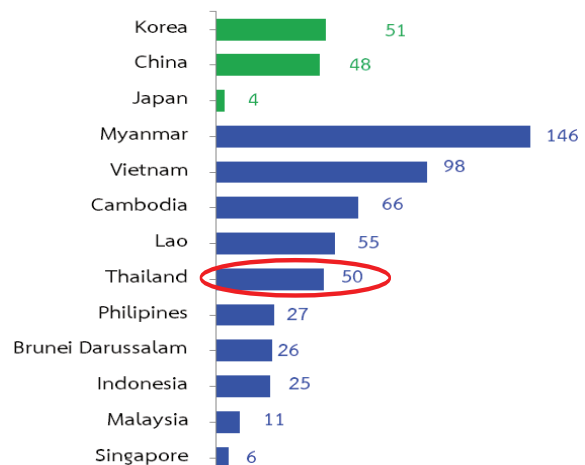
นอกจากนี้ ยังมีตัวชี้วัด **ขอบเขตของการฝึกอบรม (Extent of Staff Training)** ที่หน่วยงานจัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานนั้น ไทย อันดับลดลงจากอันดับที่ 49 เป็นอันดับที่ 50

การเข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในโรงเรียน (Internet Access in Schools)
ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 65 แต่เป็นอันดับที่ 6 ของ ASEAN

ขอบเขตของการฝึกอบรม (Extent of Staff Training)
ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 50 แต่เป็นอันดับที่ 6 ของ ASEAN

ที่มา : World Economic Forum 2013.

ที่มา : World Economic Forum 2013.

แม้ตัวชี้วัดด้านการศึกษาในแต่ละเสาหลัก (Pillar) จะมีอันดับลดลง แต่ในภาพรวมความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยดีขึ้น 1 อันดับ จาก 38 เป็น 37 เพราะตัวชี้วัดจากเสาหลักอื่นมีคะแนนในการประเมินสูง จึงทำให้ภาพรวมของประเทศไทยได้รับอันดับที่ดีขึ้น แต่หากคุณภาพทางการศึกษาของประเทศไทยในทุกด้านได้รับการพัฒนาและยกระดับในภาพรวม ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย จะได้รับการปรับอันดับให้ดีกว่านี้อีกมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา ไม่เพียงแต่การยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบ PISA แต่ยังมีอีกหลายเรื่องที่ต้องดำเนินการ เช่น การเพิ่มอัตราส่วนร้อยละของนักเรียนที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา และอัตราการเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น ซึ่งขณะนี้ทุกภาคส่วนได้ร่วมพลังร่วมขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศไทย เพราะเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่ออนาคตของคนไทยทุกคน

“ เลี้ยวหนึ่งขององค์ความรู้ ที่สภาการศึกษาสรรสร้าง ”

1. รายงาน “สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2556” เป็นการศึกษาเปรียบเทียบตัวชี้วัดทางการศึกษาระดับนานาชาติ ด้วยการสังเคราะห์เนื้อหาหลักจากเอกสารที่เป็นผลผลิตจากโครงการ World Education Indicators (WEI) ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่าง UNESCO/UIS และ OECD คือ Global Education Digest 2011-2012, Comparing Education Statistics Across the World รวมทั้งได้สังเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้อง และจัดทำบทสรุปและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาไทยและสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

2. สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2554 เป็นรายงานที่ประกอบด้วยดัชนีทางการศึกษา ข้อมูลสถิติด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเป็นแผนภาพและตารางสถิติ

3. การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Measure of Achievement) ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยนำเสนอภาพรวมการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ รวมทั้งผลการวิเคราะห์โครงการ PISA ถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนไทยได้คะแนนต่ำ

4. สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษาของประเทศไทย 2555 (Thailand Education Statistics and Indicators 2012) เป็นการรายงานสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษาของประเทศไทย และเปรียบเทียบกับนานาชาติ โดยเลือกตัวชี้วัดที่สำคัญที่บ่งชี้โอกาสในการเข้ารับการศึกษา ความเสมอภาค คุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารวมทั้งการรู้เรื่อง (Literacy) ทั้งด้านการอ่าน (Reading Literacy) คณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) และวิทยาศาสตร์ (Science Literacy) จากหน่วยงาน โครงการที่สำคัญ ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ของไทย จากการสำมะโนประชากรและเคหะ สำนักงานสถิติแห่งชาติ การรู้หนังสือเปรียบเทียบนานาชาติ จาก Unesco Institute of Statistics (UIS) ประเมินการรู้หนังสือ (Literacy) นานาชาติ ทั้งด้านการอ่าน (Reading Literacy) คณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) และวิทยาศาสตร์ (Science Literacy) จากโครงการ PISA และ TIMSS

onec

มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา เป็นเอกสารของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รายปี จัดทำขึ้นในรูปเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ รวบรวมข้อมูลสถิติ ตัวชี้วัด และการจัดอันดับทางการศึกษาระดับนานาชาติ โดยการสังเคราะห์และวิเคราะห์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ผู้สนใจกรุณาติดต่อ...สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

โทร. 0 2668 7123 ต่อ 1319, 1321, 1323

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

โทรสาร. 0 2243 0084

99/20 ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

website. www.onec.go.th